משרד החינוך
Ministry of Education
وزارة التربية والتعليم

ראמ"ה
רשות ארצית למדידה
והערכה בחינוך

הערכה מעצבת
לעו"ה ממקצועות הבריאות ולמטפלות ומטפלים באמצעות אומנויות

הערכה מעצבת

תהליך ההערכה המעצבת מיועד לספק הסתכלות מושכלת על עבודת עובדי הוראה ממקצועות הבריאות ולמטפלות ומטפלים באמצעות אמנויות, לשיפור עבודתם והתפתחותם המקצועית, ומספק מסגרת מובנית לתיעוד עבודתם לאורך השנים באופן שיטתי.

מפת הממדים פותחה תוך התבססות על כלי להערכת עובדי הוראה ממקצועות הבריאות (2014) ,היוועצות רחבה עם השטח ועקרונות מודל הערכה מעצבת של עובדי הוראה (תשע"ח). הממדים מביאים לידי ביטוי ארבעה תחומים מרכזיים בעבודת מקצועות הבריאות ולמטפלות ומטפלים באמצעות אומנויות: מחויבות לתלמידים/תלמידות ולבית הספר, ידע בתחום המקצועי והטיפולי, ניהול תהליכים טיפוליים ולמידה והתמקצעות לאורך הקריירה.

דגשים בתהליך הערכת עו"ה ממקצועות הבריאות ולמטפלות ומטפלים באמצעות אומנויות:

המנהל הינו האחראי על תהליך ההערכה המעצבת, עובד ההוראה שותף מרכזי בבניית התהליך, השותפות כוללת את בחירת הממדים והמרכיבים להערכה, זירות ההערכה, לוח זמנים שנתי וצמתי משוב. בחירת מרכיבי ההערכה תהא בהתאמה למאפייניו, ניסיונו הקודם ותפקידו.

ההערכה תתבסס על מגוון זירות וייצוגים המלמדים על עבודת עו"ה על פניה השונות, ומומלץ כי תתבסס על מספר תצפיות בזירות שונות.

תהליך מובנה זה, מאפשר לעו"ה להיות שותפים בתהליכי הערכתם, לבחון את עבודתם בהתבסס על כלי הערכה אובייקטיבי ולבצע הערכה רפלקטיבית על טיב עבודתם. כל זאת בליווי צמוד של המנהל המאיר, מכון ומעלה נקודות לדיון על מנת להשביח את עבודתם ולהעצימם מבחינה מקצועית ואישית.

סיכום תהליך ההערכה יתועד במערכת המתוקשבת לצרכי התפתחות מקצועית וקידום יעדי עו"ה.

מומלץ לשתף את כלל עובדי הוראה ממקצועות הבריאות (שבאזור הפיקוח) בהכרות עם תהליך ההערכה המעצבת.

למידע נוסף ניתן לפנות ליחידה להערכת עובדי ההוראה והניהול, במנהל עובדי הוראה במשרד החינוך.

הערות

- בכל מקום שנכתב "מנהל" הכוונה למנהל מתי"א או למנהל בית ספר לחינוך מיוחד
- לעו"ה במתי"א השלבים נעשים בשיתוף ובמעורבות המוערך (יש מקום להיוועצות עם מנהלי המסגרות בהן עובד)
- לעו"ה בבית ספר לחינוך מיוחד השלבים נעשים בשיתוף ובמעורבות המוערך (יש מקום להיוועצות עם מנהל המתי"א)

הערכה מעצבת לעו"ה ממקצועות הבריאות ולמטפלות ומטפלים באמצעות אומנויות

מחויבות לתלמידים ולביה"ס	יישום בעשייה החינוכית	ניהול תהליכים טיפוליים	המטפל כאדם לומד
קשר עם התלמידים • יצירת קשר עם התלמידים וקבלתם כאדם שלם על כוחותיהם וקשייהם • הכרות עם עולמם החברתי-תרבותי של התלמידים והבנת צרכיהם • שמירה על כללי אתיקה מקצועית ויחסי כבוד ואמון	**ידע מקצועי ויישומו במערכת החינוך** • ידע עדכני בתחום המקצועי • שימוש בשפה מקצועית נגישה לצוות בית הספר, לתלמיד ולמשפחתו • הכרת דרכי ההתערבות הטיפולית במערכת החינוך • יצירתיות ויוזמה בדרכי התערבות טיפולית • הכרות עם תכנית הלימודים של התלמידים במסגרת החינוכית	**תכנון ההתערבות הטיפולית** • השתתפות פעילה ותרומה של ידע מקצועי בקביעת מטרות ההתערבות בצוות רב מקצועי • ניסוח בהיר ומותאם של מטרות ויעדים, ברמת הפרט, הקבוצה והכיתה • בניית המערך הטיפולי (setting) בהתאמה למטרות ולתפיסה אקולוגית • שותפות בפיתוח תכניות התערבות בית ספריות	**למידה והתמקצעות לאורך הקריירה** • איתור צרכי ההתפתחות המקצועית האישית • צרכנות נבונה של אפשרויות להתפתחות מקצועית • יישום הלמידה בעשייה השוטפת • שיתוף העמיתים בלמידה וביישום הנלמד • מחויבות לקבלת הדרכה בתחום המקצועי לאורך כל שנות העבודה, ולהשתתפות בלמידת עמיתים
מענה מותאם אישית • ידע על מאפייני אוכלוסיות התלמידים ושימוש בו לבניית מענה טיפולי • ידע על הבדלים בין המינים והטיות מגדריות • מתן אפשרויות בחירה לתלמידים בהגדרת מטרות הטיפול ואמצעי הטיפול • התאמת פעילויות טיפוליות באופן רגיש לגיוון ולשונות חברתית ותרבותית • טיפוח הכוונה עצמית, סקרנות, הנעה ללמידה ומעורבות בחיי בית הספר ובסביבה הקרובה • התאמת הסביבה הלימודית, החינוכית והטיפולית לצרכי התלמידים • טיפוח ציפיות תואמות יכולות של התלמידים מעצמם	**מיומנויות רגשיות וחברתיות** • ידע על תהליכי התפתחות רגשית וחברתית • יכולת איתור וזיהוי קשיים בתחומים החברתיים והרגשיים • הכרות עם מודלים/תכניות לימודים להתערבות מקדמת כשירות חברתית המופעלים בכיתה/גן • קישור בין פעילויות התלמידים בביה"ס לפעילויות חוץ בית ספריות	**יישום תהליכי טיפול** • פיתוח קשר מטופל – מטפל וביסוס קשר עם הורי התלמידים • מעורבות ושותפות התלמיד בהגדרת מאפייני הטיפול/חוזה טיפולי • שימוש במגוון שיטות ואמצעים טיפוליים בהתאמה למטרות • קישור העשייה המקצועית לחיי היומיום של התלמידים, לתחומי דעת ולמקצועות אחרים • עדכון מטרות הטיפול בהתאם להתקדמות ההתערבות הטיפולית וצרכים משתנים של התלמידים • עדכון ושיתוף ההורים והצוות ביישום תכנית ההתערבות, השינויים שחלים ועדכון המטרות בהתאם • הקפדה על התערבות טיפולית ותיעודה, בהתאם לכללי האתיקה המקצועית ולנהלי מערכת החינוך	**למידה מתוך חקר העשייה** • קיום שגרה של רפלקציה על העשייה השוטפת ועל יוזמות וחידושים בטיפול • חקר וניתוח תהליכי הטיפול, לשם בחינת השפעות הטיפול ויעילותו • טיוב העשייה הטיפולית בהתבסס על תובנות מהחקר, הרפלקציה וניתוח ההתערבות
שותפויות להצלחת התלמידים ובית הספר • שותפות עם מטפלים עמיתים, צוות רב מקצועי ובעלי תפקידים • שותפות עם תלמידים והוריהם • שותפות עם גורמים בקהילה • השתלבות, הובלה ויזמות במשימות בית ספריות ובתכניות ייחודיות	**שילוב היבטים ערכיים בטיפול** • התנהלות בהלימה לערכים הומניים ודמוקרטיים, כדוגמא אישית ליישומם בחיי היומיום • קישור להיבטים ערכיים בחיי התלמידים	**הערכה ומשוב** • זיהוי כוחות וקשיים של התלמידים בתחילת ההתערבות הטיפולית ובסיומה • עיון ברשומה רפואית עדכנית של התלמיד והבנת ממצאים רפואיים והתוויות הנגד • בחירת כלי הערכה מקצועיים מותאמים למאפייני התלמידים ולצרכי הטיפול • מעקב שוטף אחר התקדמות התלמידים בהלימה לתכניות האישיות • שיתוף התלמידים בהערכה ובמשוב ועידוד התלמידים למשוב עצמי	**למידה עם עמיתים** • חברות פעילה בקהילות עמיתים • היוועצות מקצועית ושיתוף עמיתים, תוך שמירה על חיסיון פרטי המטופלים בהתאם לכללי אתיקה מקצועית • טיוב העשייה המקצועית של המטפל/ת ועמיתיה, באמצעות משוב הדדי ומקדם • פיתוח יוזמות ללמידת עמיתים בתחום הדעת המקצועי והרב מקצועי